

**Міністерство освіти і науки  
Державний вищий навчальний заклад  
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра технологій корекційної та інклюзивної освіти

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**навчальної дисципліни**

**СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНО-ТРУДОВОГО  
НАВЧАННЯ**

(назва навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів ступеня вищої  
освіти – магістр \_\_\_\_\_**

(назва рівня вищої освіти)

**спеціальності 016 Спеціальна освіта**

(шифр і назва спеціальності)

**спеціалізації \_\_\_\_\_**

(назва спеціалізації)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ ТЕХНОЛОГІЙ КОРЕКЦІЙНОЇ  
ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний  
університет»

УКЛАДАЧІ ПРОГРАМИ:

Доцент кафедри технологій корекційної та інклюзивної освіти,  
канд.пед.наук - Гіренко Н.А.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Дмитрієва І.В. – завідувач кафедри технологій корекційної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, професор.
2. Мамічева О.В. - доктор психологічних наук, професор.

Рекомендовано до впровадження  
науково-методичною радою  
Державного вищого навчального закладу  
«Донбаський державний педагогічний університет»

“17” лютого 2016 р.

Протокол № 2

Перший проректор

\_\_\_\_\_

(Набока О.Г.)

## ВСТУП

Навчальна програма вивчення дисципліни «Спеціальна методика професійно-трудового навчання» складена відповідно до освітньої програми плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістра», за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є «Спеціальна методика професійно-трудового навчання».

**Міждисциплінарні зв'язки:** корекційна психопедагогіка, спеціальна психологія, предмет трудового навчання в шкільних майстернях спеціальної школи, швейна справа.

Програма навчальної дисципліни містить такі змістові модулі:

1. Компетентністний підхід до професійно-трудової діяльності в спеціальній школі.
2. Організація та методика проведення уроку з професійно-трудового навчання в старших класах спеціальної школи.
3. Професійна підготовка старшокласників на уроках професійно-трудового навчання у шкільних майстернях.

### 1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Спеціальна методика професійно-трудового навчання» є професійна підготовка вчителів, які поряд з загальноосвітніми предметами викладають труд у старших класах спеціальної школи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Спеціальна методика професійно-трудового навчання» є засвоєння змісту програми та методики викладання праці в старших класах спеціальної школи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

*знати :*

- програму старших класів спеціальної школи з професійно-трудового навчання (на прикладі «Швейна справа») і у відповідності з нею вміти визначати цілі та завдання уроку;

- систему методів та прийомів, що спрямовані на розвиток та удосконалення трудової діяльності розумово відсталих школярів в процесі засвоєння професійних навичок;

- професійну термінологію, якою позначаються назви виробів та їх деталей, машин, пристроїв, приладів, інструментів, а саме три групи термінів: «предмети діяльності», «засоби діяльності», «програмування діяльності»;

- особливості формування трудової компетентності у розумово відсталих учнів старших класів на уроках праці в навчальних майстернях;

- знати та виконувати правила техніки безпеки, додержуватися санітарно-гігієнічних вимог при організації трудової діяльності учнів.

*уміти :*

- готуватися до уроків трудового навчання, професійно проводити їх, вести навчально-методичну документацію;

- здійснювати індивідуальний підхід до учнів в процесі трудового навчання;

- виконувати найпростіші креслення, технічні малюнки, предметно-інструкційні карти виготовлення виробів, використовувати різноманітний дидактичний матеріал та технічні засоби навчання;

- вміти виконувати зразки виробів з курсу шкільної програми, використовуючи відповідну літературу;

- здійснювати економічне виховання розумово відсталих учнів.

1.3. За результатами вивчення дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

*загальні:*

- соціокультурна компетентність – *здатність* до особистісної й професійної самоактуалізації й самореалізації в спеціальній школі та ВНЗ, на засадах високої світоглядно-методологічної культури, цілісного осягнення генезису освіти як інституту в історичному контексті, національних аспектів філософії освіти; *готовність* до встановлення співвідношення ролі методики професійно-трудоного навчання як науки в розвитку сучасної вищої освіти, цінності наукової раціональності та її історичних типів, знання структури, форм і методів наукового пізнання методики професійно-трудоного навчання в її еволюції.

- інформаційна компетентність – *здатність* до пошуку, обробки й використання інформації з методики професійно-трудоного навчання в складних інформаційних системах, її інтерпретації й використання з професійною метою; *готовність* до самостійного розв'язання навчальних проблем засобами ІКТ нового покоління в професійно-педагогічній діяльності в умовах сучасної інноваційної політики: застосування педагогічних програмних засобів на уроках професійно-трудоного навчання в спеціальній школі та розробка функціональної структури електронного навчального середовища для підтримки навчального процесу у ВНЗ (електронні НМК, підручники, посібники, тренажери та ін.); *здатність* використовувати СІТ, мультимедійні та мережеві технології, ресурси Інтернет, для забезпечення дистанційної форми навчання методики професійно-трудоного навчання дітей з психофізичними вадами у ВНЗ, використовувати спеціалізовані програмні розробки в освітній, науковій та управлінській діяльності, аналізувати доцільність використання інформаційних технологій в навчальному процесі методики професійно-

трудового навчання в спеціальній школі та ВНЗ; *готовність* використовувати ІКТ для вироблення в учнів спеціальної школи та розвитку в здобувачів ступеня вищої освіти навичок критичного мислення надавати підтримку безперервному розумовому процесу; *готовність* застосовувати відповідну методологію для досягнення результатів і обґрунтування висновків.

- комунікативна компетентність – *здатність* ефективно спілкуватися іноземною мовою в усній та письмовій формі з дотриманням основних її норм; *спроможність* забезпечувати прямий та зворотній зв'язок з учнями спеціальної школи, батьками, адміністрацією загальноосвітнього навчального закладу, здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками з урахуванням особливостей професійної комунікації за умов спеціальної школи та вишу; *здатність* логічно, правильно, аргументовано і чітко будувати усне та письмове висловлювання, застосовувати прийоми риторичної майстерності у професійній діяльності, володіти навичками публічної презентації результатів роботи, уміннями обирати відповідні форми і методи презентації; *готовність* до грамотного ведення дискусії та полеміки; *здатність* забезпечувати сприятливий психологічний клімат в учнівському та педагогічному колективах; *здатність* до ефективної комунікації та до представлення складної інформації з методики професійно-трудового навчання у стислій формі (усно та письмово) на досконалому рівні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

- здоров'язбережувальна компетентність – *готовність* майбутнього вчителя та (або) викладача до організації валеологічного простору навчального закладу; *здатність* обґрунтовувати та мотивувати вагому роль фізичного виховання в розвитку людини і підготовки фахівця спеціальної освіти на основі концепції здоров'яформування та здоров'язбереження, застосовувати систему здоров'язбережувальних умінь і навичок, які забезпечують розвиток і вдосконалення психофізичних здібностей і якостей, дозволяють набути досвіду використання фізично-спортивної діяльності для досягнення життєвих і професійних цілей; *готовність* оцінювати і коректувати безпеку педагогічного процесу в галузі спеціальної та вищої освіти, забезпечувати заходи з охорони праці в процесі роботи за фахом, проводити аналіз умов праці за показниками чинників виробничого середовища, виявляти потенційні джерела небезпечних та шкідливих явищ, причини виробничого травматизму, професійних захворювань; *здатність* проводити інструктажі з техніки безпеки на робочому місці, поліпшувати умови праці з урахуванням досягнень науково-

технічного прогресу та міжнародного досвіду, відповідати за колективну і власну безпеку.

- акмеологічна компетентність – *здатність* вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних аспектах корекційної психопедагогічної науки, критеріях та рівнях професіоналізму викладачів ВНЗ та ін.; *спроможність* ставити мету й формулювати завдання пов'язані з реалізацією власної професійної діяльності, адекватно оцінювати процес і результати діяльності учнів і здобувачів вищої освіти, їхні потенційні можливості; *готовність* майбутнього вчителя та викладача до постійної самоактуалізації, мотивації високих досягнень, прагнення високих професійних результатів, життєвих успіхів; *готовність* самостійно освоювати нові науково-педагогічні теорії сучасної методики викладання професійно-трудового навчання; *здатність* до креативного мислення, набуття гнучкого образу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати педагогічні проблеми, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових компетенцій у галузі спеціальної освіти; *здатність* до наукового аналізу на основі логічних аргументів та перевірених фактів; *готовність* до організації дослідно-експериментальної апробації та представлення її результатів у публікаціях;

*спеціальні:*

- психолого-педагогічна компетентність – *здатність* навчати й виховувати майбутнього вчителя професійно-трудового навчання старших класів спеціальної школи на основі глибокого усвідомлення сутності навчально-виховного процесу, знання рушійних сил та специфіки навчально-виховного процесу як системи, її функціональних та структурних компонентів, сучасних компетенцій професійно-трудового навчання в українській національній спеціальній школи; *готовність* до аналізу, реалізації різних підходів організації сучасної лекції та практичних занять з методики трудового навчання; *здатність* виявляти й розвивати в студентської молоді педагогічні здібності; *здатність* до здійснення психолого-педагогічної діагностики; застосування засобів педагогічної майстерності викладача ВНЗ, володіння умінням проектування, реалізації, оцінювання й корекції трудового процесу; *здатність* до аналізу та наукової інтерпретації основних напрямів і завдань виховання у вищому навчальному закладі, до використання форм, методів та засобів виховної діяльності в ВНЗ; *здатність* до визначення критеріїв та показників вихованості здобувачів вищої освіти; *готовність* розробляти й реалізувати форми гуманізації педагогічного процесу у вищій школі; шляхи відродження професійно-трудової освіти та перебудови вищої освіти; *здатність* визначити шляхи формування авторитету викладача методики професійно-трудового навчання

у ВНЗ; *спроможність* організовувати діяльність та керувати педагогічним навчальним закладом на основі знань про світові та вітчизняні концепції освітнього менеджменту, системні методи управління у сфері професійно-трудової освіти; здатність приймати управлінські рішення в галузі спеціальної та вищої освіти, нести за них відповідальність; здатність до імплементації законодавчих та нормативно-правових актів у галузі спеціальної та вищої освіти.

методична компетентність – *здатність* імплементувати особливості інноваційних підходів до викладання методики професійно-трудового навчання в спеціальному закладі освіти; *готовність* до аналізу, узагальнення й комплексного поєднання традиційних та корекційних технологій навчання методики професійно-трудового навчання спеціального загальноосвітнього закладу, застосовувати в практичній діяльності знання із нових педагогічних технологій, використовувати елементи інноваційних методик викладання в навчальній аудиторії та на виробничій практиці; *спроможність* обґрунтувати і мотивувати концептуальні підходи у межах методики викладання праці в старших класах спеціальної школи; здатність до аналізу історії, сучасних тенденцій розвитку, педагогічних концепцій, сутності, змісту, структури навчального процесу у ВНЗ в межах методики навчання труда в старших класах спеціальної школи; *спроможність* дозувати навчальний матеріал курсу методики професійно-трудового навчання в старших класах спеціальної школи на лекціях та практичних заняттях, розробляти складники НМК навчальної дисципліни, методичні рекомендації, електронний та мультимедійний супровід до різних форм занять; здатність до імплементації психодідактичних умов застосування сучасних концептуальних підходів до викладання дисциплін з професійно-трудового навчання, елективних курсів європейського рівня (передусім, щодо освіти для сталого розвитку), спецкурсів та факультативів у вищій школі; *здатність* здійснювати самостійно-пошукову роботу; користуватися сучасними методами навчання праці, як складовою психолого-педагогічної компетентності викладача вищої школи, ставити навчальні цілі та вибирати методи навчання; використовувати інформаційно-презентативні, самостійно-пошукові та інші методи навчання; використовувати навчальні технології в системі вищого навчального закладу; здатність до розробки та грамотного оформлення електронних навчальних засобів із методики професійно-трудового навчання спеціальної школи у ВНЗ.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 90 годин / 3 кредити ECTS.

## **2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:**

### **Змістовний модуль 1.**

#### **Компетентністний підхід до професійно-трудової діяльності в допоміжній школі.**

Корекційна спрямованість змісту професійно-трудового навчання. Теорія й методика розвитку професійно-трудового навчання розумово відсталих учнів. Психолого-педагогічна характеристика навчальної діяльності розумово відсталих школярів. Трудове навчання як засіб розвитку особистості. Загальні положення про навчальні майстерні (устаткування, правила поведінки, тощо).

Організаційно-методичне забезпечення формування у учнів трудової компетентності. Методика та організація формування трудової компетентності учнів. Психолого-педагогічні та дидактичні засади формування в учнів трудової компетентності. Організаційно-методичне забезпечення формування в учнів трудової компетентності.

### **Змістовний модуль 2.**

#### **Організація та методика проведення уроку з професійно-трудового навчання в старших класах спеціальної школи.**

Особливості реалізації загальнодидактичних принципів та методів навчання на уроках праці. Освітні та корекційно-розвивальні завдання навчання та виховання розумово відсталих дітей. Реалізація основних дидактичних принципів в процесі професійно-трудового навчання. Методи навчання на уроках праці.

Організація трудового навчання. Урок. Структура уроку. Урок як основна форма навчання праці в старших класах спеціальної школи. Структура уроку в процесі професійно-трудового навчання (організаційний етап, основний, заключний). Здійснення індивідуального підходу до учнів в процесі трудового навчання.

Економічне виховання на уроках трудового навчання. Завдання економічного виховання на уроках трудового навчання. Зміст економічного виховання в процесі трудового навчання. Формування економічних знань в процесі професійно-трудового навчання.

### **Змістовний модуль 3.**

#### **Професійна підготовка старшокласників на уроках професійно-трудового навчання у шкільних майстернях.**



Професійне орієнтування. Завдання професійно-орієнтаційної роботи в допоміжній школі. Особливості професійних якостей старшокласників спеціальної школи. Визначення професійної придатності учнів щодо самостійної професійної трудової діяльності.

Формування професійних знань на уроках трудового навчання (на прикладі курсу «Швейна справа»). Зміст професійно-трудової діяльності з предмету «Швейна справа». Особливості формування професійних знань та навичок на уроках з «Швейної справи»: Ознайомлення з професійною термінологією; Засвоєння техніко-технологічних знань з обробки текстильних матеріалів; Формування професійних навичок роботи швачки.

Формування умінь самостійно виконувати практичні завдання на уроках трудового навчання. Становлення професійно-трудової діяльності учнів в процесі виконання та одержання продукту праці. Методичні прийоми формування в учнів етапів трудової діяльності (аналіз предмету, планування трудової діяльності, здійснення самоконтролю, оцінка виконаної роботи). Основні функції оцінювання навчальних досягнень учнів.

#### 4. Рекомендована література

1. Адамчук Е.Г. Корекційно-розвивальна програма з розвитку пізнавальних процесів молодших школярів, які мають труднощі в навчанні. [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://oblosvita.com/navigaciya/skrynka/psychologiya/3873-korekcijno-rozvivalna-programa-z-rozvitku-piznavalnix-procesiv-molodnix-shkolyariv>
2. Бистрова Ю.О. Забезпечення наступності в процесі професійно-трудової соціалізації осіб з вадами інтелектуального розвитку: монографія / Ю.О.Бистрова. – Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», - 2012. – 332 с.
3. Бондар В.І. Особливості формування трудової компетентності розумово відсталих учнів: навчальний посібник [для науковців, аспірантів, студентів в.н.з.] / В. І. Бондар, К. В. Рейда. – К.: «МП Леся», 2010. – 168 с.
4. Бондар В.І. Підготовка учнів допоміжної школи до самостійної трудової діяльності. – К.: Рад. шк., 1988. – 128 с.
5. Вайнруб Е. М., Оптимизация работоспособности учащихся вспомогательной школы . / Е.М. Вайнруб, Г.М. Плешкановская. – К.: Рад шк., 1989. – 96 с.
6. Введение в педагогическую деятельность [Електронний ресурс] – режим доступу: [http:// gendoes.ru/v36750](http://gendoes.ru/v36750)
7. Висоцька А.М. Комунікативні вміння як фактор виробничої адаптації розумово відсталих старшокласників. / Алла Михайлівна Висоцька // Дефектологія. 1997. - №1. – С.13-18.
8. Выготский Л.С. Основы дефектологии : / [ред. Власова. Т.А. ] – М.: Педагогика, 1983. – Т. 5. – 1983. - 368 с.

9. Гіренко Н.А. Сенсомоторний розвиток учнів допоміжної школи в процесі трудового навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.03 «Спеціальна педагогіка» / Н.А. Гіренко – К., 1996. – 24, [1] с.
10. Гіренко Н.А. Формування професійних навичок у учнів старших класів на уроках трудового навчання в допоміжній школі / Н.А. Гіренко // зб. наук. праць. Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / [ред. О.В.Гаврилова, В.І.Співак]. – Вип. XXI. - Кам'ян.-Подільський : Медобори – 2006, 2012. - С.55-61.
11. Дульнев Г.М. Основы трудового обучения во вспомогательной школе: Психолого-педагогическое исследование / Г.М.Дульнев – М.: - Просвещение, 1969. – 216 с.
12. Єременко І.Г. Навчання учнів допоміжної школи користуватися знаннями й уміннями. / І.Г. Єременко, Г.М. Мерсіянова. – К.: Рад. шк., 1971. – 136 с.
13. Ібрагімова А.Р. Формування у розумово відсталих школярів умінь користуватися наочними засобами в практичній діяльності ( на матеріалі трудового навчання) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.03 «Спеціальна педагогіка» / А.Р. Ібрагімова – К., 2010. – 20 с.
14. Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс] – режим доступу: [http:// www.ispukr.org.ua](http://www.ispukr.org.ua)
15. Карвялис В.Ю. Социально-трудовая адаптация выпускников специальных школ : автореф. дис. на соискание научн. степени докт. пед. наук : спец. 13.00.03 «Специальная педагогика» / В.Ю. Карвялис. – М., 1987. – 48 с.
16. Ковалева Е.А. Методика обучения сельскохозяйственному труду во вспомогательной школе : [пособие для учителя.] / Е.А. Ковалёва. – М.: Просвещение, 1985. – 96 с.
17. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою / А.А.Колупаєва // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2014. - № 2 (70). – С. 7-18.
18. Корниенко А.А. Особенности отношения к профессионально-трудовому обучению учащихся вспомогательной школы. / А.А. Корниенко // Формирование положительного отношения к учебно-трудовой деятельности у учащихся вспомогательной школы / [ред. Н.М.Стадненко]. - К. : Рад. шк., 1982. - С. 43-68.
19. Корниенко А.А. Психологические особенности формирования у учащихся вспомогательной школы положительного отношения к производительному труду : автореф. дис. на соискание научн. степени канд. психол. наук : спец. 19.00.10 «Специальная психология» / А.А.Корниенко. – М., 1985. – 18 с.
20. Кущенко І. Особливості засвоєння техніко-технологічних знань розумово відсталими учнями початкових класів / І. Кущенко // Дефектологія. – 2006. - №1. – С. 26-30.

21. Кущенко І.В. Психологічні особливості засвоєння техніко-технологічних знань учнями початкових класів допоміжної школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 19.00.08 «Спеціальна психологія» / І.В. Кущенко – К., 2007. – 22, [1] с.
22. Липа В.О. Психологические основы педагогической коррекции. / В.О. Липа. - Д. : Либідь, 2002. – 327 с.
23. Максименко С.Д. Психология формирования трудовых умений школьников: ( Сравнительный анализ деятельности учащихся массовой и вспомогательной школ). / С.Д.Максименко, В.И. Бондарь, И.Д. Бех. – К.: Рад. шк., 1980. – 110 с.
24. Мерсиянова Г.Н. Воспитание у учащихся вспомогательной школы самостоятельности при выполнении трудовых заданий / Г.Н. Мерсиянова // Вопр. труд. обучения в вспомогательной школе: Изв. АПН РСФСР: Вып. 137. – М.: Просвещение, 1965. – С. 27-67.
25. Мерсиянова Г.Н. Выполнение практических заданий учащимися вспомогательной школы./ Г.Н. Мерсиянова – К.: Рад. шк., 1985. – 86 с.
26. Мерсиянова Г.М. Корекційна спрямованість змісту трудового навчання швейній справі розумово відсталих школярів. / Г.М. Мерсиянова // Теорія і практика олігофренопедагогіки. Вип. 4 – К.; - 2009. С. – 130 - 136.
27. Мерсиянова Г.М. Перевірка стану професійних знань і умінь з швейної справи в учнів допоміжної школи. / Г.М. Мерсиянова - К.: РУМК спецшкіл, 1987. - 96 с.
28. Мерсиянова Г.М. Професійно-трудова підготовка учнів допоміжної школи / Г.М. Мерсиянова // Дефектологія. – 2001. - №1. К.: – С. 45- 47.
29. Мерсиянова Г.М. Швейна справа : підруч. [для 4 класу допоміжної школи.] / Г.М. Мерсиянова, Н.П. Альонкіна. – К.: Форум., 2001. – 128 с.
30. Мерсиянова Г.М. Швейна справа : підруч. [для 5 класу допоміжної школи.] / Г.М. Мерсиянова. – К.: Благовіст, 2001. – 176 с.
31. Мирский С.Л. Методика профессионально-трудового обучения во вспомогательной школе./ С.Л.Мирский. – М.: Просвещение, 1980. – 184 с.
32. Освіта осіб з особливими потребами. Нормативна-правова база [Електронний ресурс] – режим доступу: [http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/693/normativno\\_pravova\\_baza11/](http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/693/normativno_pravova_baza11/)
33. Павлова Н.П. Трудовое обучение в 1-3 класса вспомогательной школы: Пособие для учителя. / Н.П.Павлова . – М.: Просвещение, 1988. - 174 с.
34. Пинский Б. И. Психология трудовой деятельности учащихся вспомогательной школы. / Б.И. Пинский. - М.: Просвещение, 1969. – 152 с.
35. Пинский Б.И. Формирование двигательных навыков у учащихся вспомогательной школы . / Б.И. Пинский. – М.: Педагогика. 1977. – 128 с.

36. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. Ч.І. / В.М.Синьов. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2007. – 238 с.
37. Стариченко Т.Н. Некоторые особенности экономических знаний и умений учащихся выпускных классов вспомогательной школы / Т.Н.Стариченко // Дефектология. – 1987. -№4. – С.22-27.
38. Товстоган В.С. Готовність розумово відсталих учнів до опанування робочих професій / В.С. Товстоган // Дефектологія. -2000. -№2. – С.31-33.
39. Товстоган В.С. Економічне мислення як засіб формування соціально-трудової компетентності в учнів допоміжної школи. / В.С.Товстоган // зб. наук. праць. Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / [ред. О.В.Гаврилова, В.І.Співак]. – Вип. XXI. - Кам'ян.-Подільський : Медобори – 2006, 201. – С. 371-379.
40. Товстоган В.С. Методичне забезпечення професійного відбору у системі трудової підготовки учнів допоміжної школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.03 «Спеціальна педагогіка» / В.С.Товстоган – К., 2002. – 18 с.
41. Товстоган В.С. Стан сформованості професійно важливих якостей в учнів допоміжної школи / В.С. Товстоган // Дефектологія. – 2001. - №1. – С. 50-54.
42. Турчинская К.М. Профорієнтація во вспомогательной школе. / К.М. Турчинская. – К.: Рад.шк., 1976. - 139 с.
43. Турчинская К.М. Социально-трудова адаптація учащихся вспомогательных школ Украины / К.М.Турчинская // Дефектология. – 1976 . -№6. - С. 23-26.
44. Формирование положительного отношения к учебно-трудова діяльності учащихся вспомогательной школы / [ ред. Н.М.Стадненко]. – К.: Рад. шк., 1982 – 102 с.
45. Хохліна О.П. Психолого-педагогічні основи корекційної спрямованості трудового навчання учнів з вадами розумового розвитку / О.П. Хохліна. – К. : Пед. думка, 2000. – 288 с. .
46. Хохліна О.П. Розвиток у учнів допоміжної школи усвідомленості учбово-практичної діяльності на заняттях з трудового навчання / О.П.Хохліна // Дефектологія. – 2002. - №2. – С.8-11.
47. Aronfreed J. Conduct and Conclil. – New York – London, 1968. - 387 p.
48. Bednarczyk, L. Poradnictwo zawodowe dla osob z niepełnosprawnościa : [профконсультування людей з обмеженими можливостями] / Lukasz Bednarczyk, Malwina Rogala // Pedagogika pracy. Labour pedagogy / Instytut Technologii Eksploatacji. – Radom, 2009. – S. 184-191.
49. Homby, G. Councelling in child disabilities: Skills for working with parents. London: Chapman and Hall.
50. Iacguard A. Construire ses savors. Construire sa citoyennete. – Lion, 200. – 315 p.

51. O'Connor N. a. Tizard J. The social problem of Mental deficiency. London – New York, 1956.
52. Rumsey J.M. Conceptual problem – solving in highly verbal, nonretarded autistic men // Journal of Autist& Developmental Disorders. – Vol. 15. – P. 23-36.

## **5. Форма підсумкового контролю результатів навчання – залік.**

### **6. Засоби діагностики результатів навчання**

Методи оцінювання:

1. Поточний контроль.
2. Оцінка за навчальний проект.
3. Перевірка конспектів.
4. Підсумковий контроль.
5. Залік.